

De toverlantaarn van juffrouw Kummel

Auteur: Lida Dijkstra

Illustraties: Pauline Oud, met hulp van Roos Machielse, 10 jaar

L E E S									
L A V T	Leeservaring								
	A	B	C	D	E	F	G	H	
	AVI								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Thema									
avontuur									
Toegekend door KPC Groep te 's-Hertogenbosch									

Aanvulling op Leeslatthema's: humor

Genre: fantasie

Aantal bladzijden: 72

1 Korte inhoud

Bas gaat voor de tweede keer logeren in het kinderhotel van juffrouw Kummel. De eerste keer heeft hij erg genoten van de avonturen in de zwarte zaal, een zaal in het hotel die elke dag veranderde, bijvoorbeeld in een ijsvlakte, en waar de gasten spannende avonturen beleefden. Bas is vastbesloten erachter te komen hoe dat kan, want als je in de zwarte zaal kijkt, lijkt het een gewone zaal.

Maar als Bas in het kinderhotel aankomt, wordt hij ziek. Het avontuur in de zwarte zaal gaat aan zijn neus voorbij. Gelukkig heeft juffrouw Kummel een paardenmiddel om hem beter te maken, een zogenaamde pep-pil-staal-soes. Het middel werkt snel, maar Bas kan toch niet meer mee naar het avontuur. Hij sluipt stiekem achter juffrouw Kummel aan, die in een bezemkast verdwijnt. Hij hoort hoe juffrouw Kummel haar onhandige hulp Slonsje waarschuwt voorzichtig te zijn, maar blijkbaar te laat, want er valt iets. Slonsje vraagt bezorgd of de toverlantaarn het nog doet. Als Bas nog voor de deur van de kast staat en zich afvraagt wat dat te betekenen heeft, komt juffrouw Kummel al naar buiten gestormd. Ze rent samen met Bas naar de deur van de zwarte zaal om de kinderen eruit te laten, maar dat lukt niet. Ze vertelt Bas dan hoe ze aan de toverlantaarn gekomen is. Ze heeft hem gekregen van ene Jan Mus. En dan blijkt dat Slonsje die Jan Mus heeft gekend, ja zelfs het plan had met hem te gaan trouwen.

Gelukkig vinden ze zijn huisje terug. Jan Mus kan de toverlantaarn nog repareren en de kinderen worden gered uit de zwarte zaal. Ondertussen heeft juffrouw Kummel aan Bas verteld waarom de trouwerij van Slonsje nooit is doorgegaan: haar vader was ertegen. Omdat juffrouw Kummel even genoeg heeft van avonturen in de zwarte zaal, gaan de kinderen naar het strand. Bas vraagt of hij in het hotel mag blijven, om Jan Mus en

Slonsje een fijne dag te bezorgen. Hij laat ze samen een romantisch avontuur beleven in Venetië en weer worden ze verliefd. Daar komt vast alsnog een gelukkig huwelijk van.

Omdat Bas juffrouw Kummel zo goed heeft geholpen en Slonsje en Jan Mus weer samen heeft gebracht, wordt hij benoemd tot eregast van het hotel. Hij mag zolang en wanneer hij maar wil gratis logeren in het kinderhotel.

2 Villa-aspecten

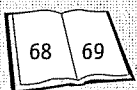
2a Inleidend tekstje

De toverlantaarn van juffrouw Kummel wordt niet ingeleid met een korte tekst, zoals vrijwel alle Villa Alfabet boeken, omdat de tekst op bladzijde 5 en 6 deze functie al vervult.

De toverlantaarn van juffrouw Kummel is het tweede deeltje over juffrouw Kummel. Eerder verscheen *Het kinderhotel van juffrouw Kummel*. Voor kinderen die dat boek hebben gelezen, zal de tekst op bladzijde 5 en 6 het deeltje in herinnering roepen. Voor kinderen die nu voor het eerst kennismaken met juffrouw Kummel, geeft de tekst wat informatie die 'bekend wordt verondersteld'. Zo kent het hotel 'vasten', kinderen die nooit meer zijn opgehaald, en 'gasten'. Ook wordt verwezen naar het speciale eten en drinken in het hotel, en natuurlijk naar de zwarte zaal, die in het verhaal in *De toverlantaarn van juffrouw Kummel* zo'n grote rol speelt.

2b Villa Alfabet

(De teksten met een grijze achtergrond komen uit het boek. De paginanummers staan erbij.)

Taalkamer

'Is het gelukt?' vroeg juffrouw Kummel.

'Aaah,' kraakte Jan Mus met een blos. Hij keek naar de vloer.

'Hij zegt "ja",' vertaalde Bas.

'Wat zijn de kosten?' vroeg juffrouw Kummel.

'Eeeeh ooos,' wrong Jan Mus uit zijn schorre keel. Hij keek schuw naar Slonsje.

'Voelt u zich niet goed?' vroeg juffrouw Kummel bezorgd.

Je moest vast wel lachen toen je dit las. Waarom eigenlijk?

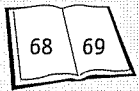
Dit citaat is te vinden op bladzijde 45. De kinderen zullen misschien in eerste instantie alleen vertellen dat ze moesten lachen omdat een volwassene zo vreselijk verlegen is dat hij niet eens goed uit zijn woorden kan komen. Het is ook een leuke omkering: vaak zijn kinderen de 'slachtoffers' van verlegenheid en herkennen ze uit eigen ervaring momenten dat ze niet goed uit hun woorden konden komen.

Maar misschien zien de kinderen ook hoe Lida Dijkstra hier creatief een aantal werk-

woorden gebruikt (kraken, vertalen, wringen), die het gestotter en de rol van Bas versterken.

Het laatste zinnetje van juffrouw Kummel, die in tegenstelling tot Bas en de lezers nog niet door heeft dat Jan Mus alleen vreselijk verlegen is, doet ook glimlachen. Herkennen de lezers dat?

De 'even-alleen-zijn'-kamer

In de zwarte zaal beleven de kinderen allerlei avonturen.

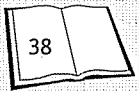
Zijn avonturen altijd leuk?

Hoe zou jij je voelen als je ineens in het pikkedonker zit?

Waarom lijkt dan alles veel griezeliger?

Laat de kinderen aangeven wanneer ze een avontuur wel of niet leuk vinden. Als de goede afloop van te voren vaststaat, mag iets best spannend zijn, maar bij veel avonturen is dat natuurlijk niet zo.

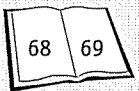
Hoe zouden de kinderen zich voelen als ze erbij waren geweest in de zwarte zaal? Bas maakt zich ongerust. Hij schrijft in zijn bedenboek:

Ik moet steeds aan Ties en Lot denken. Die zitten in de zwarte zaal, opgesloten in het donker. Wat zouden ze denken? Dat we hen vergeten zijn?

Hebben de kinderen wel eens meegemaakt dat het licht uitviel? Of dat ze het lichtknopje niet konden vinden in het donker? Wat voelden ze toen? Kunnen ze een antwoord geven op de vraag waarom ze het griezeliger vinden? Is dat een kwestie van verstand of gevoel?

Lot en Ties bedenken een oplossing: ze gaan met de kinderen het pikke-stikke-donkerspel spelen. Bestaat dat spel, denken de kinderen? Hoe zou dat kunnen gaan? Het helpt de kinderen in de donkere kamer hun angsten te overwinnen. Hebben de kinderen zelf ook manieren om hun angsten in het donker te overwinnen?

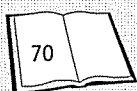
Toekomstzolder

Bas wilde heel graag naar het kinderhotel om erachter te komen hoe de zwarte zaal werkt. Denk je dat, nu Bas achter het geheim van de zwarte zaal is, hij nog steeds graag terug wil naar het kinderhotel?

Het kinderhotel blijft natuurlijk mooie avonturen bieden, ook al weet je hoe ze werken. Denk ook maar aan Jan Mus en Slonsje, die vinden het avontuur in Venetië ook prachtig. Bovendien heeft Bas vrienden gekregen in het kinderhotel: juffrouw Kummel, Lot en Ties. Ook dat zou een reden kunnen zijn om terug te willen gaan naar het kinderhotel. Waarom ook niet als dat zelfs nog gratis kan ook!

Lida Dijkstra schreef aan de lezers van *De toverlantaarn van juffrouw Kummel* deze e-mail:

Van: *lidadijkstra@hetnet.nl*
of mail via: *villa@maretak.nl*
Aan: <alle lezers van 'De toverlantaarn'>

Hallo lezers,

In 2002 verscheen mijn boek: Het kinderhotel van juffrouw Kummel. Ik schreef over het hotel, over Bas en over de zwarte zaal. Meteen aan het begin bedacht ik al dat de zwarte zaal kon veranderen door middel van een toverlantaarn. (Echt zo'n woord waar ik van houd, een tover-lantaarn, een lantaarn die kan toveren.)

Maar toen ik ging schrijven, merkte ik dat het verhaal in mijn hoofd te veel werd voor één boek. Daarom schreef ik dit boek over de toverlantaarn en die lieve, oude, onhandige Slonsje.

Maar o help, al schrijvend kwamen er alweer nieuwe ideeën in mijn hoofd. Plotseling dook er een Jan Mus op die in een dijkhuisje woonde. Hij was uitvinder. Wat stond er in zijn werkplaats? Een tijdmachine? O leuk, dacht ik. Wat zou er gebeuren als iemand in die tijdmachine stapte?

Ho, Dijkstra, zei ik toen streng tegen mezelf. Daar gaan we weer. Je bedenkt al weer meer dan in één boek past. Blijven we aan de gang, of hoe zit dat?

Lida Dijkstra

P.S. Wisten jullie dat toverlantaarns echt bestaan hebben? Het waren de voorlopers van dia-apparaten. Zoek ze maar eens op in een encyclopedie of op het internet. Sommige musea of verzamelaars bezitten nog toverlantaarns. Al is er natuurlijk maar eentje, die echt kan toveren. En dat is die van juffrouw Kummel.

In 2002 verscheen mijn boek: 'Het kinderhotel van juffrouw Kummel'

Zie ook bladzijde 72 van De toverlantaarn van juffrouw Kummel. Zouden de kinderen willen dat Lida Dijkstra nog meer boeken zou schrijven over het kinderhotel? Wat denken ze als ze de mail lezen, is daar kans op?

Echt zo'n woord waar ik van houd, een tover-lantaarn, een lantaarn die kan toveren.

Begrijpen de kinderen waarom dat een woord is waar Lida Dijkstra van houdt? Waarom zou dat zo zijn? Kunnen ze zelf ook woorden bedenken die een heel verhaal in zich zouden kunnen hebben? Wat zijn dat voor soort woorden?

Hij was uitvinder. Wat stond er in zijn werkplaats? Een tijdmachine? O leuk, dacht ik. Wat zou er gebeuren als iemand in die tijdmachine stapte?

Herkennen de kinderen die tijdmachine in de werkplaats van Jan Mus (bladzijde 43)?

Wat voor antwoord geven de kinderen op de vraag van Lida Dijkstra: wat zou er gebeuren als iemand in die tijdmachine stapte? Zouden ze daar wel een heel boek over willen lezen? In hun mail naar de auteur zouden ze Lida Dijkstra daar natuurlijk om kunnen vragen.

P.S. Wisten jullie dat toverlantaarns echt bestaan hebben? Het waren de voorlopers van dia-apparaten. Zoek ze maar eens op in een encyclopedie of op het internet.

Hadden de kinderen dat verwacht toen ze het woord 'toverlantaarn' voor het eerst zagen? Een heel goede site over toverlantaarns is

www.luikerwaal.com/bijzonder_nl.htm.

Als kinderen zich inderdaad gaan verdiepen in de historie van de toverlantaarn, zullen ze ook begrijpen waarom Jan de achternaam Mus heeft gekregen. De uitvinding van de toverlantaarn wordt toegeschreven aan Jan Musschenbroek.

2c Vragen naar aanleiding van de Villaatjes

Na de hoofdstukken 1, 3 en 7 staan in het boek de Villaatjes afgedrukt. De vragen die daarbij horen en achter in het boek staan, zijn hieronder weergegeven.

Als u met de kinderen over het boek praat nadat ze het hebben uitgelezen, neem dan een selectie uit de vragen met hen door. Laat in eerste instantie de kinderen kiezen over welke vragen ze willen praten. Vraag dóór als er niet zo veel uitkomt. Vraag vooral weer naar eigen ervaringen en gevoelens in situaties die de kinderen zelf hebben mee-gemaakt.

U kunt er ook voor kiezen om de vragen meteen te bespreken als de hoofdstukken waarop de vragen betrekking hebben, gelezen zijn.

Het is bij het beantwoorden van de vragen onbelangrijk of het kind een 'goed antwoord' geeft. Vaak is niet duidelijk wat een correct antwoord is. Bovendien is het overdenken van de vraag het belangrijkste.

Vragen na hoofdstuk 1, bladzijde 16

1 Bas voelt zich ziek maar hij zegt tegen zijn moeder dat het wel gaat. Waarom?

Herkennen de kinderen zo'n leugentje om bestwil? Vinden ze het verstandig van Bas? Zegt dat ook iets over hoe leuk Bas het vindt in het kinderhotel?

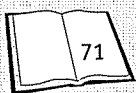
2 Wat vind jij eigenlijk van de regels van het kinderhotel?

Welke regel spreekt de kinderen het meest aan? En welke het minst? Missen ze ook regels? Welke regels dan? Zou zo'n bord helpen om je aan de regels te houden? Wat dachten ze van regel 4? Als je iets niet mag doorvertellen, wil je het dan juist graag doen? Wat zou er gebeuren in de klas als deze regels ook voor school golden en iedereen zich eraan zou houden?

3 Vind je de naam Slonsje een passende naam?

Wijs de kinderen ook op de naam van het bejaardentehuis waar Slonsje eerst woonde: het hofje Kwebbelbes. Wat zeggen zulke namen over de karakters in een boek? Kennen kinderen meer figuren van wie de naam al iets zegt over de persoon? (Denk aan Guus Geluk, Roodkapje, mevrouw Helderder).

Vragen na hoofdstuk 3, bladzijde 33

1 Waarom denk jij dat Bas erg graag beter wil worden?

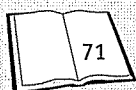
Bas heeft er veel voor over om beter te worden, dat zegt wel iets over hoe leuk de avonturen in de zwarte zaal zijn. Zouden de kinderen zelf ook zo'n vreselijk vieze soes willen eten, als ze ziek zijn, om beter te worden? Altijd, of alleen als ze door hun ziek zijn iets heel leuks missen? Is hen dat wel eens overkomen?

2 Bas moest zich tot een uur of tien even vermaken. Doet hij dat ook? Leg eens uit.

Vinden de kinderen dat Bas eerlijk is door zo achter juffrouw Kummel aan te sluipen? Juffrouw Kummel helpt hem, en vraagt een kleine moeite van Bas. Wat vinden de kinderen dan van Bas' gedrag? Of kunnen ze wel begrijpen dat Bas zo nieuwsgierig is naar hoe juffrouw Kummel dat toch allemaal voor elkaar krijgt?

3 Bas vindt dat huilen niet bij juffrouw Kummel past. Waarom vindt hij dat?

Wat vinden de kinderen zelf: past huilen inderdaad niet bij juffrouw Kummel? Geven ze Bas gelijk of denken ze er zelf anders over. Zouden er volwassenen zijn die nooit huilen?

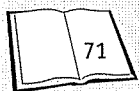

Vragen na hoofdstuk 7, bladzijde 62

1 Lees de strip op bladzijde 54 nog eens. Wat wil Bas hier vertellen? Wat vind je van de vader van Slonsje?

Laat de kinderen de inhoud van de strip navertellen. Heb je én de plaatjes én de tekst nodig om het verhaal te begrijpen? (Zie ook Kennis van genres, bladzijde 2-34).

Op bladzij 49 onderaan schrijft Lida Dijkstra: 'En juffrouw Kummel vertelde Bas het verhaal van Slonsje.' Op dat moment horen de lezers dat verhaal nog niet. Waren ze nieuwsgierig toen ze dat zinnetje lazen en teleurgesteld dat ze het niet te horen kregen? Wat dachten ze dat er gebeurd zou kunnen zijn? Hadden ze verwacht dat ze het verhaal toch nog te horen kregen? Maakt de auteur het verhaal ook spannender door te wachten tot bladzijde 54 en dan eigenlijk onverwacht het verhaal toch nog te vertellen?

2 Bas wil graag in het kinderhotel blijven en niet mee naar het strand. Hij zegt tegen juffrouw Kummel: 'Dit is mijn kans om in één keer alle regels af te werken.'
Kun je dat uitleggen?

De vier regels zijn:

- 1 Zeg elke dag iets aardigs
- 2 Doe elke dag iets nuttigs
- 3 Ga pas slapen als de dag gelukt is
- 4 Ssst. Niet verder vertellen.

Laat de kinderen zelf aangeven hoe Bas deze regels afwerkt naar hun idee, of toch niet toekomt aan alle regels. Een invulling zou kunnen zijn:

Regel 1: Zeggen dat de zwarte zaal voor Jan en Slonsje is.

Regel 2: Hij bezorgt Jan en Slonsje de mogelijkheid samen rustig te praten en te genieten van elkaar.

Regel 3: Het lukt Bas om Jan en Slonsje weer te koppelen.

Regel 4: Bas schrijft in zijn bedenck-boek dat hij het geheim van de zwarte zaal niet aan anderen zal vertellen.

3 Bas vindt oude mensen die zoenen vreselijk. Wat vind jij? Kun je ook te oud zijn om te zoenen?

Laat de kinderen hun mening toelichten. Behalve de vraag of mensen te oud kunnen zijn, kan ook de vraag aan de orde komen of mensen te jong kunnen zijn om te zoenen. Mogelijk kan dit de mening van de kinderen over dit onderwerp veranderen.

3 Extra verdieping

3a Praten over taal en gevoel

Hieronder treft u een aantal fragmentjes aan waar u met de kinderen over kunt doorpraten.

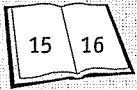

Bas wou niet denken. Niet aan zijn maag. (Die danste door zijn buik.) Niet aan zijn hoofd. (Dat bonkte als een hip-hop hit.) En vooral niet aan eten. (Ooooo, hij werd niet goed.)

Lida Dijkstra schrijft heel beeldend. Zij gebruikt daarbij vaak treffende vergelijkingen. Kennen de kinderen het begrip 'vergelijking': het woord 'lijken op' is erin te herkennen. Vinden ze de vergelijkingen goed gevonden? Zijn ze leuk om te lezen? Waarom? Hoe stellen ze zich een dansende maag voor? Even verderop (blz. 14) is nog sprake van een maag die een koprol maakt. Zouden de kinderen zelf nog een vergelijking kunnen

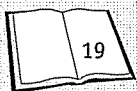

maken, waarin een pijnlijk lichaamsdeel ergens mee wordt vergeleken?
Juffrouw Kummel vergelijkt Slonsje met een brokkenpiloot (blz. 13). Kennen de kinderen die uitdrukking?

Thuis zou ik me ook naar voelen. Maar ziek in je eigen bed is minder erg dan ziek in een vreemd bed.
Het is heel donker in mijn kamer. (Als het lampje uit is.) Thuis schijnt een straatlantaarn naar binnen. Het is hier ook stil, veel stiller dan thuis. Daar hoor ik altijd auto's rijden, ook 's nachts. Of er blaft een hond. Of mijn moeder loopt over het parket. Hier hoor ik niets. Alleen dat ik adem.

Herkennen de kinderen wat Bas zegt, dat thuis ziek zijn minder erg is dan in een vreemd bed. Kunnen ze dit uit eigen ervaring beamen?
Wijs de kinderen er ook op hoe Lida Dijkstra de eenzaamheid van Bas beschrijft. De kamer is niet alleen vreemd, het is er ook donkerder dan thuis. Het is stiller dan thuis en in de beschrijving die daarna volgt zit een climax: Bas mist het onpersoonlijke geluid van een auto, het geblaf van een dier, maar natuurlijk het meest de veilige aanwezigheid van zijn moeder.

'Jongen, je bent zo bleek als een ongebakken koekje. Ik zou...'
Ze fronste haar voorhoofd.
'Wat?' rilde Bas.
'Ik kan je voor morgen wel beter krijgen. Als je wilt, tenminste...'
'Hoe dan?'
'Met een speciale pep-pil-staal-soes.'
'Een pep-pil...?'

Ook hier is weer sprake van een vergelijking: zo bleek als een ongebakken koekje. Er bestaan natuurlijk ook veel bekende vergelijkingen: zo dapper als een leeuw, honger hebben als een paard, etc. Zijn bestaande vergelijkingen altijd nog duidelijk?
Waarom zou een schrijver zelf vergelijkingen bedenken?

Wat dachten de kinderen toen ze de naam pep-pil-staal-soes voor het eerst tegenkwamen? Hadden ze meteen door wat het was, of zou kunnen zijn? Vinden ze de naam goed bedacht?

Wijs de kinderen ook op het gebruik van de puntjes in het citaat. Waarom maakt de auteur de zin van juffrouw Kummel niet af? Wat gebeurt er daardoor bij de lezer? Zijn de puntjes die achter het zinnetje van Bas staan, op dezelfde manier gebruikt?

Op bladzijde 21 staat een top tien van smerig eten. Hoe zou de persoonlijke top tien van de kinderen eruitzien? Hoe voelt het als je iets moet eten dat je niet lust? Moeten ze thuis alles eten? En als de kinderen bij anderen eten, mogen ze daar zeggen: 'Dat lust ik niet'?

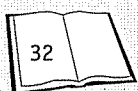

Kunnen ze ook aangeven waarom ze iets niet lusten?

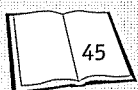
Op nummer 2 (zeep) en 1 (worm) staan oneetbare zaken. Hebben de kinderen toen ze klein waren, ook wel eens zulke dingen gegeten? Wat voelen ze nu, als ze daaraan terugdenken?

De pep-pil-staal-soes smaakt alsof Bas een hap uit een asbak neemt (blz. 24), 'de soes smaakt naar zweetsokken, oorsmeer en teer. En er zaten ook nog harde stukjes in.'

Waarmee zouden de kinderen iets vreselijk smerigs vergelijken? Hoe kan Bas dat trouwens weten, dat iets smaakt naar zweetsokken, oorsmeer en teer?

'Nergens aankomen, niet aan de telefoon als hij rinkelt, niet aan de kraan als je dorst hebt. Zelfs niet aan je neus als hij jeukt. We kunnen niet nog meer brokken hebben.'

'Het gezicht van Jan Mus was rood achter zijn baard. 'Ik kan niet,' prevelde hij, 'ik durf niet. Slonsje...'

Bas liep om Mus heen. Hij duwde in zijn rug. 'Doe niet zo gek, u bent een groot mens, die hoeven niet verlegen te zijn. U zegt straks gewoon: "Dag Slonsje, wat fijn je te zien. Hoe gaat het met je?" En nu lopen hoor.'

Soms waren grote mensen net kleuters, vond Bas.

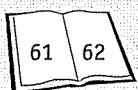

'Meneer Mus, dit is Slonsje, uw meisje van vroeger, alleen is het geen meisje meer.'

Drie fragmenten waarin humor een rol speelt, ook een van de stijlkenmerken van *De toverlantaarn van juffrouw Kummel*. Kunnen de kinderen duidelijk maken wat er grappig aan is? (Zie ook Taalkamer, blz. 2-26). Vraag hun wat ze zelf heel leuke fragmenten vonden in het boek en laat hen proberen dat te verwoorden.

Herkennen de kinderen de verlegenheid als je verliefd bent? Dat je opeens helemaal niet meer weet wat je tegen iemand moet zeggen, terwijl je juist wel uren zou willen praten?

Klopt het wat Bas zegt: Grote mensen hoeven niet verlegen te zijn? Zijn de kinderen zelf wel eens verlegen? Wanneer? Vinden ze dat vervelend? Hoe kan verlegenheid overgaan?

Thuis maak ik met een boor een gaatje in dit bedenboek. En ik doe er een slotje op. Er staan teveel geheimen in. Niemand mag het lezen. Geen hond. Geen kip!

Maar ja, wie zou dit nou lezen? Niemand weet van mijn bedenboek. Niemand! En dat is maar goed ook. Wie dit leest, is er geweest!

Wat dachten de kinderen toen ze dit lazen? Moesten ze wat lachen, omdat zij wél alles gelezen hebben en Bas zich dus vergist?

Waarom vindt Bas het zo prettig om in zijn bedenck-boek te schrijven? Hebben ze zelf wel eens een dagboek bijgehouden? Waarom wel/niet? Lijkt ze het leuk? Zou het dan ook een geheim dagboek zijn? En waarom zou niemand mogen weten wat ze erin schreven? Of zouden ze het toch wel aan iemand willen laten lezen? Wie dan, hun beste vriendin, hun moeder of opa?

3b Kennis van genres

De toverlantaarn van juffrouw Kummel is een fantasieverhaal, maar toch is het idee van het kinderhotel en de 'vasten' die niet opgehaald worden, gebaseerd op een krantenbericht.

In het boek komen we nog twee genres tegen: het dagboek (bedenck-boek) en de strip. Laat de kinderen eerst zelf eens verwoorden, wat het verschil is tussen het bedenck-boek en de rest van het verhaal. Wie schrijft de rest van het verhaal eigenlijk? En wie schrijft het bedenck-boek? Realiseren de kinderen zich dat beide geschreven zijn door Lida Dijkstra, of is Bas zo'n realistisch figuur voor hen geworden dat ze alleen Bas als auteur zien? Misschien ook omdat de dagboekfragmenten afgedrukt zijn als handgeschreven.

In het bedenck-boek weet je alleen precies wat de schrijver van het bedenck-boek ervan vindt. Is dat meer of minder dan de schrijver van de rest van het boek? Als het hele boek in dagboekvorm was geschreven, zou het dan leuker of minder leuk zijn geweest? Wat denken de kinderen?

In het verhaal is een strip opgenomen. Houden de kinderen van strips? Waarom vinden ze het lezen van strips wel of niet leuk? In gewone boeken speelt taal een veel grotere rol dan beeld. In stripverhalen is dat duidelijk andersom. Beweging, geluid, gedachten en gevoelens worden ook door middel van de plaatjes overgebracht. Wat vinden de kinderen moeilijker om te lezen: een stripverhaal of een gewoon boek? En als je moe bent, of weinig tijd hebt? Zijn stripverhalen dan fijner om te lezen dan gewone boeken?

3c Praten over illustraties

Wanneer het kind het Boekprofiel heeft ingevuld, neemt u dit erbij. Vond hij/zij de tekeningen van Pauline Oud goed passen bij het verhaal? Laat de kinderen vertellen waarom zij 'ja', 'weet niet' of 'nee' invulden. Vraag verder wat zij van de illustraties vinden, ook los van het verhaal. Spreekt de tekenstijl hen aan? Laat ze vertellen of de kinderen en situaties op de tekeningen 'levensecht' (realistisch) zijn. Zouden het ook foto's geweest kunnen zijn?

Kunnen ze vertellen hoe de illustrator tekent: veel lijntekeningen, veel ingekleurde vlakken, of een combinatie daarvan.

Vergelijk met de kinderen de tekeningen in dit boek eens met die in een ander boek. Zoek een boek uit waarin de illustrator een heel andere stijl van tekenen heeft. Laat de verschillen in tekenstijl benoemen. Let op zaken als: grote lijnen – details, bijna alleen lijnen – vlakken, realistisch – schetsmatig, sfeer die de tekeningen oproepen.

In *De toverlantaarn van juffrouw Kummel* staan twee soorten tekeningen. De tekeningen die Bas maakt in zijn bedenck-boek en de tekeningen in de rest van de hoofdstukken.

Was dit de kinderen opgevallen? Wat vinden ze van de tekeningen van Bas? Kan hij het goed?

Vergelijk de illustratie op bladzijde 4 eens met de illustratie op bladzijde 36. Hoe kijkt Slonsje op de tekeningen?

Op bladzijde 39 staat fruit afgebeeld als mensen. Zouden de kinderen dat zelf ook zo kunnen verzinnen?

Laat de kinderen nog eens kijken naar de strip van bladzijde 54-55. Als er geen plaatjes stonden, zouden er veel meer woorden gebruikt moeten worden. Wat vertellen de plaatjes wat nu niet opgeschreven hoeft te worden?

4 Verwerking

Voor verdere verwerking is nog een aantal kopieerbladen opgenomen.

4a is het Boekprofiel.

4b een creatieve opdracht.

4c de brief aan Lida Dijkstra, de schrijfster van *De toverlantaarn van juffrouw Kummel*

4d tenslotte, is het titelblad.